

Alimenty nie tylko od rodziców dla dzieci

Prawo nakłada obowiązek utrzymania dzieci przez rodziców. Jednak należy pamiętać, że obowiązek alimentacyjny nie dotyczy wyłącznie utrzymania dzieci. Jeśli osoba dorosła pozostaje w niedostatku, bowiem ze swoich dochodów nie jest w stanie pokryć kosztów utrzymania i leczenia, lub też znalazła się w niedostatku z uwagi na całkowity brak dochodów, wówczas zobowiązanymi do płacenia alimentów mogą być jej doroste dzieci, wnuki lub w dalszej kolejności rodzeństwo. Obowiązek alimentacyjny dotyczy również małżonków względem siebie, a w pewnych sytuacjach także byłych małżonków np. winnych rozwodu. Mając na uwadze fakt, iż sytuacje życiowe bywają różne, warto pamiętać, że katalog uprawnionych do alimentacji i zobowiązanych do niej nie ogranicza się tylko do obowiązku rodziców względem dzieci.

Co do alimentów należnych dzieciom, warto zwrócić uwagę, że w praktyce najczęściej płacone są alimenty na utrzymanie dzieci przez rodziców, jednak należy zauważyć, że nie tylko rodzice są zobowiązani do alimentacji na rzecz swoich dzieci.

Do płacenia alimentów może być zobowiązany także dalszy krewny. Gdy rodziców nie stać na utrzymanie dziecka, do alimentacji mogą być zobowiązani także dziadkowie.

W praktyce często się zdarza, że wystąpienie o zasądzenie alimentów na rzecz dziecka od dziadków mobilizuje osoby uchylające się od alimentów, do tego aby zaczęły je płacić. Nacisk najbliższych krewnych jest bowiem najskutecz-

niejszym sposobem na odzyskanie pieniędzy. Gdy od płacenia alimentów uchylają się rodzice, przepisy kodeksu rodzinnego dają prawo do ich zasądzenia od dziadków. Często się zdarza, że w sytuacji gdy pozew w tej sprawie zostanie złożony do sądu, najbliżsi krewni naciskają na niesolidnego rodzica, aby sam zaczął płacić na dziecko.

Alimenty - o czym była mowa na wstępie - należą się także osobom dorosłym, które nie są w stanie utrzymać się same albo znajdują się w niedostatku.

Obowiązek alimentacyjny spoczywa w tej sytuacji na najbliższej rodzinie. Są to krewni w linii prostej: rodzice, dziadkowie (wstępní), a także dzieci i wnuki (zstępní). Mając na uwadze obowiązujące przepisy obowiązek alimentacyjny obciąża np. dzieci na rzecz rodziców, jednak najpierw o alimenty rodzice powinni się zgłosić do swoich małżonków, a dopiero potem do swoich dzieci. Rodzice mogą domagać się alimentów od pełnoletnich dzieci. Powstanie obowiązku alimentacyjnego względem rodziców jest uzależnione od tego czy po stronie rodziców zaistniał stan niedostatku. Natomiast dzieci muszą mieć możliwości zarobkowo – finansowe, aby spełnić nałożony na nie obowiązek. Aby sąd zasądził alimenty względem rodziców przesłanki niedostatku rodziców i możliwości zarobkowych dzieci muszą zostać spełnione łącznie. Również dziadkowie mogą żądać alimentów od swoich wnucząt, jeśli:

- nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności,
- nie jest ona w stanie wypełnić ciężącego obowiązku,

- albo uzyskanie od osoby zobowiązanej w pierwszej kolejności środków jest niemożliwe lub stwarza nadmierne trudności.

Aby ustalić w jakiej wysokości można żądać alimentów, należy dość szczegółowo określić jakie potrzeby ma osoba uprawniona do alimentów; jakie ma stałe wydatki, szczególnie związane z zapłatą za jedzenie, ubranie, leczenie, mieszkanie, ect. Wysokość alimentów, o jakie może się ubiegać uprawniony, jest bardzo indywidualna, zależy bowiem od konkretnego stanu faktycznego sprawy, tj. sytuacji majątkowej, rodzinnej, osobistej zarówno zobowiązanego jak i uprawnionego. Zasądzając alimenty sąd musi uwzględnić zarówno usprawiedliwione potrzeby uprawnionego (np. dziecka, rodzica, dziadka) oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego (np. dziecka, rodzica, dziadka).

Należy wskazać, że do płacenia alimentów może być zobowiązanych kilka osób jednocześnie, a obowiązek alimentacyjny może być wykonywany także poprzez dostarczanie pomocy materialnej w formie żywności, ubrania, leków itp. zamiast świadczeń pieniężnych, lub też mogą to być w przypadku wypełniania obowiązku alimentacyjnego na rzecz dziecka osobiste starania o wychowanie.

Aby otrzymać alimenty nie zawsze trzeba złożyć pozew w sądzie, możliwe jest bowiem zawarcie umowy, bez udziału sądu. Dobrze wiedzieć, że gdy już wystąpimy z pozwem do sądu, to w sprawie o alimenty - jak w każdej innej sprawie - możliwe jest polubowne rozwiązanie sporu poprzez zawarcie ugody w sądzie. Uгода może być zawarta również przed mediatorem, gdyż sąd

na pierwszej rozprawie może skierować sprawę do mediacji. Zarówno ugoda zawarta przed sądem jak i ugoda zawarta w postępowaniu mediacyjnym ma moc taką samą jak wyrok sądowy i może być skierowana do wykonania w drodze egzekucji sądowej.

Trudne i skomplikowane sytuacje życiowe dotyczą wielu osób, dlatego problemy związane ze sprawami alimentacyjnymi są bardzo różne.

Mecenas

Agnieszka Przybyła-Kotwicka

Radca Prawny

